

РЕЗЮМЕ НА ГОДИШНИЯ ДОКЛАД ЗА 2021 Г.

<https://eiopa.europa.eu/>

eiopa

European Insurance and
Occupational Pensions Authority

Cover photo: © AdobeStock; pages 6 and 7: © EIOPA; all other pictures: © AdobeStock

PDF ISBN 978-92-9473-451-8 doi:10.2854/103148 EI-07-22-779-BG-N

Допълнителна информация за Европейския съюз можете да намерите в интернет (<http://europa.eu>).

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2022

© EIOPA, 2022

Възпроизвеждането е разрешено при посочване на източника.

PETRA HIELKEMA

ВЪВЕДЕНИЕ ОТ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ

За мен е голямо удоволствие да представя този доклад за дейността на ЕЮРА през 2021 г.

През отчетната година пандемията отново изигра водеща роля с появата на ваксините и варианти на вируса — първите бяха посрещнати положително, но вторите — не. Предвид това, че секторите на застраховането и професионалното пенсионно осигуряване устояха сравнително добре на пандемията, през 2021 г. акцентът беше поставен едновременно върху подкрепата за възстановяването и върху наблюдението на трайните последици от кризата, по-специално инфлацията.

Защитата на потребителите е приоритет за ЕЮРА и в тази област предприехме мерки в отговор на опасенията по отношение на някои продукти, свързани с дялове в инвестиционен фонд, посредством рамка за постигане на икономическа ефективност. За много вложители продуктите, свързани с дялове в инвестиционен фонд, могат да имат важна роля и тази рамка ще спомогне да се гарантира, че продуктите се разработват, предлагат на пазара и продават с оглед на потребностите на потребителите и че потребителите имат достъп до подходящи съвети и информация, които да им помагат да вземат информирани решения при купуването на продукти.

ЕЮРА използва инструментите си за координация с националните органи, за да се справи с области, в които са налице очевидни слабости при извършването на трансгранична дейност. Стана ясно, че за да се намали вредата за потребителите, може да е необходимо преразглеждане на правомощията, предоставени на ЕЮРА в тази област.

В областта на пенсионното осигуряване ЕИОРА приветства влизането в сила на регламента за паневропейски персонален пенсионен продукт (ПЕПП) и чрез предоставянето на два пъти на съвети на Европейската комисия в областта на пенсионните права — относно информационните табла и системите за проследяване — бяха предприети допълнителни стъпки за преодоляване на разликите в пенсиите.

Двете области на устойчивите финанси и цифровизацията продължиха да доминират в дневния ред не само на ЕИОРА, но и на националните органи и секторите на застраховането и професионалното пенсионно осигуряване. В тези области ЕИОРА продължи да поставя акцент върху подкрепата за тези сектори и надзорната общност при управлението на прехода към екологична и цифрова икономика.

Подходящото за целта регулиране е основата, върху която се гради ефективният надзор, и във връзка с това ЕИОРА като цяло приветства предложенията на Европейската комисия относно преразглеждането на директива „Платежоспособност II“ и продължава да подкрепя този процес.

В перспектива несигурността ще продължи, по-специално като последица от непровокираната и неоснователна военна агресия на Русия срещу Украйна. ЕИОРА подкрепя всички европейски институции в солидарността с народа на Украйна. Въпреки че прякото въздействие на нахлуването върху секторите на застраховането и професионалното пенсионно осигуряване е слабо, ЕИОРА ще продължи да следи отблизо ситуацията по отношение на влиянието върху стабилността на тези два сектора в Европа. ЕИОРА също така ще обърне специално внимание на последиците от бързото повишаване на издръжката на живота.

За да изпълнява амбициозния си мандат, ЕИОРА се нуждае от квалифициран персонал с гъвкавост на уменията и очаквам с нетърпение да осъществя своята роля за насърчаването на една многообразна и приобщаваща организация, която дава възможност на всички членове на персонала да реализират пълния си потенциал. По този начин, като организация, ще можем да продължим да подкрепяме сектора в адаптирането му към бъдещите предизвикателства.

В личен план, при заемането ми на длъжността на председател през септември 2021 г. бях посрещната от един ангажиран, компетентен и ентузиазизиран екип, което улесни значително първите ми дни. Високо ценя също така подкрепата на моите колеги в управителния съвет и в нашите сродни европейски надзорни органи и очаквам с нетърпение доброто ни сътрудничество и съвместните ни успехи в бъдеще.

Специална благодарност изказвам на Габриел Бернардино, чийто мандат като председател приключи на 28 февруари 2021 г. По време на мандата си той постави ЕИОРА на централното място в надзора на застраховането и пенсионното осигуряване в Европа и очаквам с нетърпение да продължа да надграждам върху постигнатото от него. Изразявам конкретна благодарност и към Петер Браумюлер за възхитителното му осъществяване на функциите на заместник-председател и ръководенето на организацията след напускането на Габриел.

Застраховането и професионалното пенсионно осигуряване продължават да имат жизненоважна роля в живота на всеки гражданин в Европа и на свой ред ЕИОРА ще осъществява своята роля за насърчаване на процъфтяването им като сектори, които са в подкрепа на гражданите и обществото.

FAUSTO PARENTE

ВЪВЕДЕНИЕ ОТ ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯ ДИРЕКТОР

2021 г. отново беше белязана от несигурност. Започнахме годината с работа от дома, пандемията продължи да оказва влияние върху стратегическите ни цели и продължихме да се съсредоточаваме върху въздействието върху секторите на застраховането и пенсионното осигуряване с цел запазване на стабилността и подпомагане на икономическото възстановяване.

EIOPA успя да изпълни работната си програма за годината, като надхвърли целевите стойности по повечето ключови показатели за ефективност.

Продължихме със стратегията си за повишаване на ефективността, основана на четири компонента:

- › планиране и поддръждане по приоритет на ресурсите;
- › стратегия за данните и информационните технологии и цифрови решения;
- › преглед на процесите в дейността на организацията, оптимизиране на услугите и извличане на ползи от споделените услуги, както и интегрирано управление на талантите.

EIOPA се разрасна като организация и посрещна нови служители, като общата численост на персонала (включително командированите национални експерти) достигна 193 в края на 2021 г., спрямо 185 в края на предходната година. Освен това е налице допълнително увеличение на дела на персонала, зает с основната дейност на организацията.

През годината Органът се ангажира с ефективно и отговорно разходване на ресурсите. Оперативният бюджет за 2019 г. беше 32,9 милиона евро и степента на изпълнение на бюджета през годината за поетите задължения беше 99,44 %, а за извършените плащания — 81,18 %.

ЕЮРА се ангажира да подобри екологичната си ефективност и да намали въздействието на своите операции върху околната среда. През 2021 г. работихме по прилагането на Схемата на ЕС за управление по околна среда и одит (EMAS). В настоящия доклад е включена декларацията относно управлението на околната среда.

С продължаването на ситуацията с COVID-19 през голяма част от годината служителите отново работиха от дома. Това беше възможно благодарение на предоставените на персонала ИТ решения и ресурси. Въпреки това продължихме да адаптираме работното си пространство към хибридна среда за работа и да инвестираме в технологии, за да осигурим безпрепятствено завръщане на работа на колегите на работното място, първоначално по желание. Здравето и безопасността на колегите са приоритет, като спазването на физическа дистанция остава в сила и през част от 2022 г.

Въпреки че подходът на работа от дома е последица от продължителното въздействие на пандемията, той е отражение също и на нормализирането като цяло на хибридният начин на работа. С намаляването на риска от пандемията служителите продължиха да се завръщат обратно в офиса за определен брой дни седмично. Същевременно трябва да признаем, че за да продължим да имаме притегателна сила като работодател и да сме в състояние да осигурим квалифицирания персонал, от който се нуждаем, за да постигнем целите си, ще трябва да обърнем специално внимание на условията на труд, по-специално във връзка с договореностите за хибриден режим на работа.

Както и през предходните години се възползвахме от тясното си сътрудничество с партньорите ни от националните компетентни органи и от плодотворните ни взаимоотношения с членовете на управителния ни съвет и съвета на надзорниците.

Продължаваме да търсим мнения и от широк кръг заинтересовани страни, за да получим информация за работата си, по-специално чрез нашите групи от участници, както и чрез консултации и мероприятия.

По този повод бих искал да изкажа личната си благодарност на бившия председател Габриел Бернардино, който ръководи организацията в продължение на 10 години, и на Петер Браумюлер за подкрепата му в качеството му на заместник-председател в периода на прехода, преди Петра Хиелкема да встъпи в длъжност.

Бих искал също така да благодаря на служителите, членовете на нашия съвет на надзорниците и на своите колеги от другите европейски надзорни органи и агенции на ЕС за тяхната усилена работа, ангажираност и плодотворното ни сътрудничество. Като работим заедно, можем да продължим да гарантираме, че правим промяна за хората, предприятията и икономиките в цяла Европа.

РЕЗЮМЕ

През цялата 2021 г. ЕЮРА продължи да играе съществена роля в надзора на застраховането и пенсиите в Европа, като работи в тясно сътрудничество с националните надзорни органи, европейските институции и други заинтересовани страни за изпълнението на стратегическите си цели, определени в годишната работна програма на Органа.

Годината продължи под въздействието на пандемията от COVID-19, която се отрази на основните дейности на ЕЮРА и на въведените организационни мерки по отношение на служителите, посетителите и членовете на управителния съвет на ЕЮРА. През 2021 г. ЕЮРА изпълни високотелна годишна работна програма, която включваше отложена работа от 2020 г. поради въздействието на COVID-19 върху дейността.

През септември 2021 г. Петра Хиелкема поема поста на председател на ЕЮРА за петгодишен мандат.

НАПРЕДЪК В ОБЛАСТТА НА НАДЗОРА И РЕГУЛИРАНЕТО НА ДЕЙНОСТТА

Чрез регламента за създаването си ЕЮРА получи мандат да поеме водеща роля в насърчаването на прозрачността, яснотата и справедливите условия в рамките на вътрешния пазар. От съществено значение за това е изграждането на солидна регулаторна рамка. В този контекст ЕЮРА разработи заедно с другите ЕНО технически стандарти, които:

имат за цел борбата със заблуждаващите твърдения за екосъобразност на финансовите продукти, като определят в рамките на Регламента относно оповестяването на информация за финансирането за устойчиво развитие (РОИФУР) и Регламента за таксономията начина, по който финансовите субекти оповестяват на крайните инвеститори въздействието на своите инвестиционни решения върху факторите на устойчивост и начина, по който информаци-

ята за устойчивостта се оповестява в информацията за продуктите;

имат за цел да повишат ангажираността на инвеститорите на дребно с ключовата информация относно ПИПДОЗИП и достъпа им до такава чрез внасяне на целенасочени подобрения за справяне с редица съществени регулаторни проблеми, установени във връзка със съдържанието на документа с ключова информация за инвеститорите.

През годината ЕЮРА значително засили работата си по осъществяването на надзор на дейността, като използва правомощията си за намеса по отношение на продуктите и набор от инструменти за надзор и контрол — в това число непрекъснато наблюдение на тенденциите сред потребителите и на пазара, особено на нововъзникващите тенденции, както и активна ангажираност и посещения в националните компетентни органи (НКО) и страните от трети държави. През 2021 г. ЕЮРА също така проведе консултация относно рамка за справяне с риска за съотношението между качество и цена на европейския пазар на продукти, свързани с дялове в инвестиционен фонд, и публикува резултатите от нея.

ЕЮРА продължи да работи по потенциално нарушаващи интересите на потребителите трансгранични случаи посредством създаването на платформи за трансгранично сътрудничество и чрез използването на наличния инструментариум за координиране на подходящи надзорни действия от страна на НКО. В средата на 2021 г. ЕЮРА издаде индивидуална препоръка към един НКО да предприеме надзорни действия срещу предприятие, което извършва трансгранична дейност в няколко държави членки. През втората половина на 2021 г. ЕЮРА установи, че тази препоръка не е изпълнена. Този случай е показателен, наред с другото, за нарастващото значение на риска от това трансграничната дейност да създаде проблеми за потребителите, ако надзорът на държавата по произход/приемащата държава не е ефективен и правилно координиран. В него също така се очертават ограниченията на инструментите на ЕЮРА в това отношение. Накрая, ЕЮРА също така получи първото си искане за започване на разслед-

ване по конкретни опасения във връзка с груповия надзор в конкретна държава членка. Това разследване все още не е приключило.

ВОДЕЩА РОЛЯ В УСТАНОВЯВАНЕТО НА ЕДИНЕН ВИСОКОКАЧЕСТВЕН ПРУДЕНЦИАЛЕН НАДЗОР

Постигането на общ европейски подход към надзора е от основно значение за работата на ЕИОРА. През 2021 г. Органът публикува критериите за независимост на надзорните органи, което е от решаващо значение за легитимността и надеждността на надзорния процес. Публикувани бяха няколко инструмента във връзка със сближаването на надзорните практики в области като използването на техники за намаляване на риска, надзорни практики и очаквания в случай на нарушение на капиталовото изискване за платежоспособност или СОРП в контекста на COVID-19. ЕИОРА продължи да публикува редица доклади, свързани с различни аспекти на директивата „Платежоспособност II“, и предложи изменения на изискванията за отчетност по отношение на документите за надзор и публично оповестяване. Освен това през 2021 г. ЕИОРА публикува доклад относно предложението си за осъществяване на прехода към IBOR с цел повишаване на стабилността и надеждността на финансовите бенчмаркове.

ЕИОРА продължава да изпълнява ключовата си международна роля в контекста на Международната асоциация на органите за застрахователен надзор (IAIS) и поддържа редовни контакти и диалог с ключови компетентни органи на трети държави.

Що се отнася до пенсиите, ЕИОРА публикува становища относно управлението на риска при пенсиите с дефинирани вноски и относно разходите и таксите на ИППО и предостави съвети на Европейската комисия относно системата за проследяване на пенсионните права и информационните табла.

През 2021 г. ЕИОРА продължи с програмата VI 2.0, която предвижда Органът да се превърне в цифрова, ориентирана към потребителите и основана на данни организация, също и в ролята си на регулатор и посредник, и да предоставя на НКО съответните анализи на данни и доклади с данни. ЕИОРА

продължи да подобрява своята рамка за търговско разузнаване и анализ на данни, като същевременно се възползва от новите технологични разработки и възможностите, които те предлагат, като по този начин споделя знания и опит между Органа и НКО.

Не на последно място, в изпълнение на целта на ЕИОРА да осигурява високо, ефективно и последователно равнище на надзора навсякъде в Европа, като по този начин гарантира сходно ниво на защита на титулярите на полици и бенефициентите в различните юрисдикции, беше обогатен наръчникът на Органа в областта на надзора и беше осигурено обучение за надзорните органи. Освен това ЕИОРА извърши една партньорска проверка относно възлагането на дейности на външни изпълнители и една последваща партньорска проверка на ключови функции.

Органът продължи да работи с националните надзорни органи за насърчаване на еднакви условия на конкуренция чрез участие в колегии на надзорните органи, проверки на място, платформи за сътрудничество и двустранни ангажименти, както и чрез предоставяне на техническа помощ, обучения и препоръки. По отношение на използването на вътрешни модели ЕИОРА разработи сравнителни проучвания, насочени към приоритетни области във връзка с вътрешните модели, включително публични доклади.

ЗАСИЛВАНЕ НА ФИНАНСОВАТА СТАБИЛНОСТ НА СЕКТОРИТЕ НА ЗАСТРАХОВАНЕТО И ПРОФЕСИОНАЛНОТО ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ

ЕИОРА продължи да работи за определяне на тенденциите, потенциалните рискове и уязвимите места, които биха могли да имат отрицателен ефект върху пенсионния и застрахователния сектор в цяла Европа. Като част от тази дейност в хода на годината ЕИОРА публикува статистически данни за застраховането и професионалното пенсионно осигуряване, включително индикативната таблица на риска за всяко тримесечие и доклада за финансовата стабилност два пъти годишно. Освен това ЕИОРА разработи Европейска рамка за оценка на системния риск (SRAF), която да позволи на Органа и на неговите членове да определят своето собствено мнение относно тенденциите и развитието на европейския застрахователен пазар и потенциалния системен риск и да ги подпомага при подготовката на колективните дискусии на IAIS.

През 2021 г. ЕЮРА също така проведе стрес тест, съсредоточен върху сценарий за продължителен COVID-19 в среда на „по-ниски за по-дълги периоди“ лихвени проценти. Въпреки тежките икономически и финансови последици от пандемията от COVID-19 европейският застрахователен сектор навлезе в стрес тестовите със силно равнище на капитализация. Този стабилен буфер позволи на участниците да поемат сътресението от неблагоприятния сценарий. Констатациите показаха също така, че основните слабости на сектора произтичат от сътресения на пазара и че застрахователният сектор разполага с инструменти за справяне с неблагоприятните влияния върху пазара и икономиката. Освен това мерките за дългосрочни гаранции спомогнаха за поемането на част от тежките, но реалистични сътресения. Все пак стрес тестът също така показва, че част от пазара все още разчита в голяма степен на преходни мерки. Позициите на участниците по отношение на ликвидността не разкриха слабости.

ТЕМИ, ЗАСЯГАЩИ НЯКОЛКО СЕКТОРА

ЕЮРА продължи работата си в областта на финансирането за устойчиво развитие. В работата си ЕЮРА разглежда ключови за застрахователния сектор въпроси, свързани с риска от изменението на климата и продължава да насърчава застрахователите да изпълняват ролята си да съдействат за смекчаване на последиците от изменението на климата и адаптиране към тях. ЕЮРА продължи да обръща специално внимание на разликата в застрахователната защита, която е мярка за разликата между това, което е предмет на застраховане, и евентуалните икономически загуби. Органът предложи методологични стъпки в подкрепа на необходимостта от формализиране на подхода за периодично извършване на повторна оценка и повторно калибриране на параметрите на модула за риска от природни бедствия на стандартната формула по директивата „Платежоспособност II“. ЕЮРА и служители на ЕЦБ публикуваха тематична статия в доклада на ЕЮРА за финансовата стабилност относно изменението на климата, бедствията и макроикономическите ползи от застраховането. Освен това ЕЮРА публикува документ относно мерките за подобряване на възможностите за застраховане срещу риск от прекъсване на дейността в контекста на пандемии и представи

на Европейската комисия техническото си становище относно ключовите показатели за ефективност съгласно Регламента за таксономията. Като цяло Органът подкрепи програмата на Европейската комисия за финансиране за устойчиво развитие.

ЕЮРА продължава да следи отблизо нарастващото използване на данни и цифровизацията, за да определи начини за по-добра защита на потребителите, без да се възпрепятстват иновациите. По отношение на свързаната с цифровите технологии оперативна издръжливост ЕЮРА прие и прилага насоки относно сигурността и управлението на информационните и комуникационните технологии (ИКТ) и се съсредоточи върху подготовката на техническата работа, необходима за законодателното предложение относно акт за оперативната устойчивост на цифровите технологии (DORA). ЕЮРА публикува своята стратегия за цифрова трансформация, за да гарантира систематичен, балансиран и цялостен подход към технологичната трансформация на европейските застрахователни и пенсионни пазари и надзора върху тях, която понастоящем е в ход. Заедно с другите ЕНО работихме по окончателния доклад в отговор на призива на Европейската комисия за становище относно цифровите финансови услуги и свързаните с тях проблеми.

ЕЮРА продължи участието си в консултативната експертна група по цифрова етика в застраховането и председателства Европейския форум на иновационните центрове (EFIF).

ЕФЕКТИВНО И ЕФИКАСНО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА МАНДАТА

През продължилата обстановка на работа от разстояние поради COVID-19 през 2021 г. ЕЮРА продължи да функционира като ефективна и ефикасна организация, като същевременно предприе допълнителни подобрения в административните си процеси. В областта на многообразието и приобщаването ЕЮРА прие своята стратегия за многообразието и приобщаването с подробен план за действие и на тази основа гради визията си за надежден надзорен орган, който постига много повече от това да гарантира спазването на правилата за недискриминация и равенство.

ЗА КОНТАКТ С ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА ЕС

Лично

В целия Европейския съюз съществуват стотици информационни центрове „Europe Direct“. Адресът на най-близкия до Вас център ще намерите на уебсайта https://europa.eu/european-union/contact_bg

По телефона или по електронна поща

Europe Direct е служба, която отговаря на въпроси за Европейския съюз. Можете да се свържете с тази служба:

- чрез безплатния телефонен номер 00 800 6 7 8 9 10 11 (някои оператори може да таксуват обаждането),
- или стационарен телефонен номер +32 22999696, или
- по електронна поща чрез формуляра на разположение на адрес https://europa.eu/european-union/contact_bg.

ЗА ДА НАМЕРИТЕ ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЕС

Онлайн

Информация за Европейския съюз на всички официални езици на ЕС е на разположение на уебсайта Европа на адрес https://europa.eu/european-union/index_bg.

Публикации на ЕС

Можете да изтеглите или да поръчате безплатни и платени публикации на адрес <https://op.europa.eu/bg/publications>. Редица безплатни публикации може да бъдат получени от службата Europe Direct или от Вашия местен информационен център (вж. https://europa.eu/european-union/contact_bg).

Право на ЕС и документи по темата

За достъп до правна информация от ЕС, включително цялото право на ЕС от 1952 г. насам на всички официални езици, посетете уебсайта EUR-Lex на адрес <http://eur-lex.europa.eu>.

Свободно достъпни данни от ЕС

Порталът на ЕС за свободно достъпни данни (<http://data.europa.eu/euodp/bg>) предоставя достъп до набори от данни от ЕС. Данните могат да бъдат изтеглени и използвани повторно безплатно, както за търговски, така и за нетърговски цели.

**EUROPEAN INSURANCE AND
OCCUPATIONAL PENSIONS AUTHORITY**

Westhafenplatz 1,
60327 Frankfurt am Main, Germany

■ Служба за публикации
на Европейския съюз